HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA02. TENTAMEN: DELKURS 5. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen 4 oktober 2013

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fem kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 45. Betygsgränser: för godkänt krävs 23 poäng, för väl godkänt 36.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Svar som endast består av uppställda punkter och eller uppradade nyckelord godkänns inte.

Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

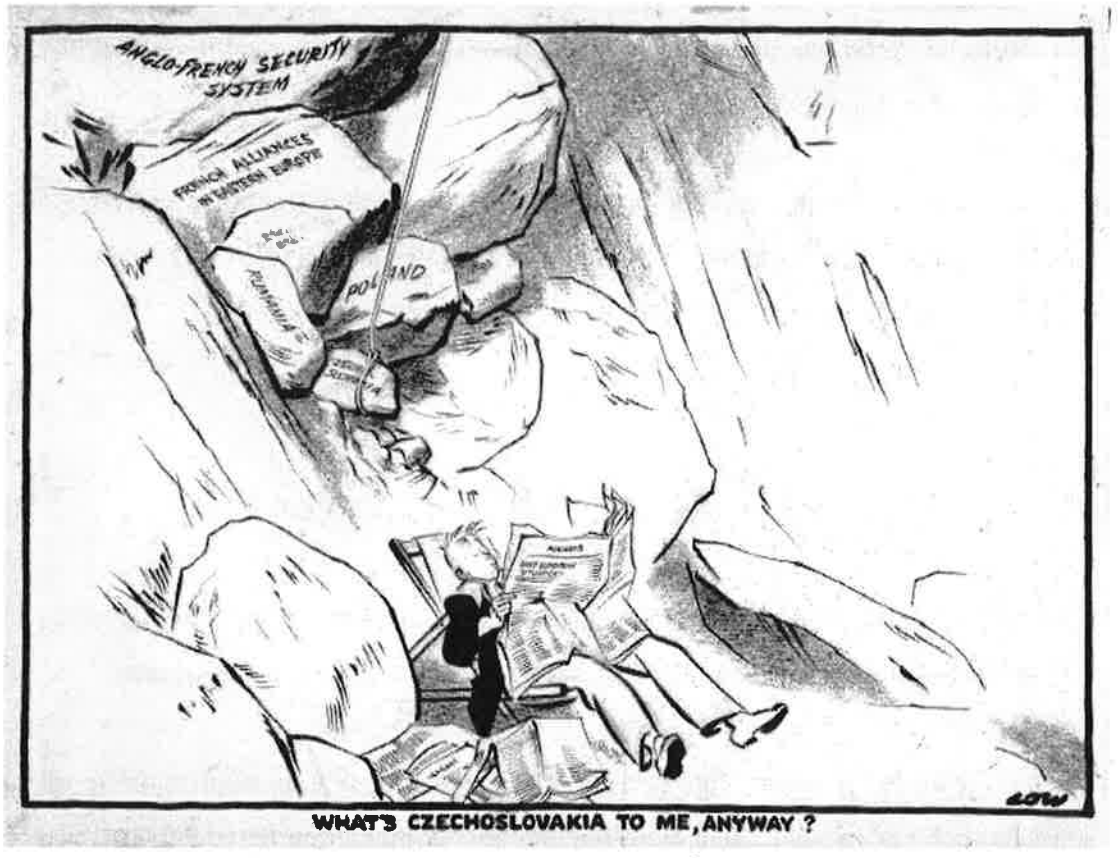

1) David Lows teckning har titeln "What´s Czechoslovakia to me, anyway?". Vad vill Low ha sagt med sin teckning och ungefär när publicerades den? Vem kan man tänka sig att den tidningsläsande mannen representerar?

2) Vilka var målsättningarna bakom "glasnost" och "perestrojka" och vilka konsekvenser fick politiken bakom dessa begrepp?

3) År 1922 deklarerade den politiska ledningen i Tyskland att den inte längre kunde betala av på det stora krigsskadestånd som var ett av resultaten av Versaillesfreden. Som svar på detta utspel ockuperade franska och belgiska trupper i januari 1923 Ruhrområdet. Vilken blev den tyska responsen på denna ockupation och vilka följder fick detta gensvar i Tyskland under resten av 1923?

4) Folkhemmet är ett centralt begrepp i svensk 1900-talshistoria. Hur ska det förstås med utgångspunkt i Per Albin Hanssons användning av ordet och vilka praktiska tillämpningar fick det under 1930-talet?

5) I USA övergick ett stort stöd för Vietnamkriget under 1960-talets första hälft i allt häftigare protester. Vilka var de viktigaste orsakerna bakom det växande missnöjet bland den amerikanska hemmaopinionen?

6) I Asien har historiker vänt sig mot uppfattningen att andra världskriget inleddes 1939. Ge mot bakgrund av kurslitteraturens genomgång av 1930-talets utveckling i Asien argument för en annan tidpunkt än 1939 som andra världskrigets början.

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör, som sagt, inte överstiga fyra sidor.

A) Första världskriget beskrivs i kurslitteraturen som "urkatastrofen". På vilka sätt påverkade denna urkatastrof synen på nation, demokrati, krig och fred samt minneskulturen?

B) I kurslitteraturen ges rikhaltiga beskrivningar av sovjetisk kommunism, italiensk fascism och tysk nazism. Diskutera likheter och skillnader mellan dem såväl vad gäller ideologiska huvuddrag som ideologiernas praktiska konsekvenser för medborgarna i respektive land.

HISTORISKA INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

HISA02. TENTAMEN: DELKURS 5. KATASTROFERNAS ÅRHUNDRADE

Tentamen fredagen 8 november 2013

Tentamen består av tre delar. Den första är en bildfråga som maximalt ger 5 poäng. Den andra består av fem kortare frågor. Varje fråga betygsätts från 0 till 5. Den tredje delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den betygsätts från 0 till 15 poäng. Maximalt poängantal är följaktligen 45. Betygsgränser: för godkänt krävs 23 poäng, för väl godkänt 36.

Svaren på frågorna 1-6 skall utformas som en sammanhängande text om cirka en sida var med undantag för fråga 3. På den markerar du endast det alternativ som du anser vara det riktiga. Övriga svar som endast består av uppställda punkter och eller uppradade nyckelord godkänns inte. Skriv väl! Språkbehandlingen är en del i bedömningen av tentamen. Ulf Zander

1) Namnet på upphovsmannen till denna teckning är inte känt. Vad anspelar hans teckning på och vilket är budskapet? Ungefär när publicerades den och i vilket land? Även om upphovsmannens namn inte är känt är hans yrke bekant. Vad tror du att han arbetade som?

2) Varför genomfördes femårsplaner i Sovjetunionen och vilket ekonomiskt system ersatte de?

3) I vilket alternativ är den inbördes kronologiska tidsföljden dem emellan den rätta (den första händelsen av fyra inträffade först och den sista sist)?

   a) Berlinmurens uppförande – Suezkrisen – Ungernrevolten – glasnost
   b) Kubakrisen – Ungernrevolten – Sovjetunionens invasion av Afghanistan – Berlinmurens fall
   c) Vietnamkriget – Berlinmurens fall – perestrojka – Solidaritets bildande i Polen
   d) Västtysklands grundande – Kubakrisen – Sovjetunionens invasion av Afghanistan – glasnost

4) Den av Benito Mussolini ledda fascismen och den av Adolf Hitler ledda nationalsocialismen var nya ideologier under mellankrigstiden. Likheterna mellan dessa totalitära ideologier är många och uppenbara, men i vilka avseenden skilde de sig åt?

5) På vilka sätt försökte Michail Gorbatjov förnya det sovjetiska samhället och vilka konsekvenser fick hans reformer?

6) I kurslitteraturen betonas betydelsen av den så kallade kohandeln. Vad innebar den och vilka konsekvenser fick den för svensk politik?

Essäfrågor: välj en av två. Svaren bör inte överstiga fyra sidor.

A) I både Sverige och Tyskland diskuterades begrepp vari ”folk” var centralt. Skillnaden var att i Tyskland kopplades det till ett totalitärt styrelseskick medan det i Sverige var centralt i ett demokratiskt samhällsbygge. Vilka ideologiska, politiska, ekonomiska och kulturella skillnader förklarar de olikartade utvecklingslinjerna i Sverige och Tyskland under 1930-talet?

B) Vad drev miljoner unga män att tillbringa sina bästa år i första världskrigets skyttegravar? I ditt svar bör du reflektera kring olika nivåer, från övergripande, strukturella orsaker till förklaringar till den enskilde soldatens agerande i relation till kamraterna i skyttegraven.

Skrivning i historia, delkurs 2, *Konkurrerande civilisationer*
HIS A13, HIS A02
2011-10-28
Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil kan ALLVARLIGT FÖRSVÅRA rättningen! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. Gränsen för Godkänt ligger kring 20 poäng, gränsen för Väl Godkänt kring 32 poäng.

Resultatet av skrivningen kommer att anslås på institutionens anslagstavla i vestibulen cirka en vecka efter skrivningstillfället.
Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Namn:.....Personnummer.....

Essäfrågor:

(1) Det romerska riket är ett av våra bäst kända exempel på hur en stormakt uppstår, blomstrar och förändras. Redogör för de stora dragen i denna historia, från det att Rom var en samling byar vid Tibern på 700-talet f.Kr. till senantiken (ej längre än till ca 500 e.Kr.). Hur kontrollerades samhället? Hur försvarades det? Vilka krafter och vilka kulturer bar upp imperiet? Hur förändrades styrelseskicket? Hur löstes försvarsbehovet?

(2) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 500 och ca 1350. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den muslimska världens utveckling (med tonvikt på religion och maktpolitik) från första hälften av 600-talet till omkring 1100.

(4) Vad innebar investiturstriden? Redogör för denna konflikt och för liknande konfliktscenarier i det högmedeltida Europa.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Vad kallades de romerska politiker som kunde fälla ett förslag genom att säga ”veto”? Välj mellan följande alternativ:

1. pretorer
X. folktribuner
2. prokonsuler

(6) Vid vilken flod blomstrade den äldsta högkulturen i Sydasien? Välj mellan följande alternativ:

1. Indus
X. Ganges
2. Mekong

(7) Vad hette den mäktiga tyska köpmannaorganisationen i medeltidens Nordeuropa? Välj mellan följande alternativ:

1. Köpmannaligan
X. Tyska Hansan
2. Preussiska förbundet

(8) Vad är en mamluk? Välj mellan följande alternativ:

1. En medlem av en turkisk dynasti på Sicilien
X. En slavsoldat under en muslimsk härskare
2. En from stiftelse i det medeltida Egypten

(9) Hur förändrades den europeiska storpolitiken på 1250-talet? Välj mellan följande alternativ:

1. Tysk-romerska riket försvagades allvarligt
X. Hundraårskriget bröt ut mellan England och Frankrike
2. Påven började bannlysa sina motståndare

Omskrivning i historia, delkurs 2, *Konkurrerande civilisationer*
HIS A13, HIS A02
2011-12-02
Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil kan ALLVARLIGT FÖRSVÅRA rättningen! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. Gränsen för Godkänt ligger kring 20 poäng, gränsen för Väl Godkänt kring 32 poäng.

Resultatet av skrivningen kommer att anslås på institutionens anslagstavla i vestibulen cirka en vecka efter skrivningstillfället.
Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Namn:.....Personnummer.....

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturernas utveckling i Främre Orienten (Nordafrika och Mellanöstern) från och med jordbruksekonomins uppkomst till ca 500 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Vilka skillnader fanns mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för framväxten av de antika grekiska stadsstaterna – storlek, politisk och geografisk struktur, samhällsklasser, yttre hot, osv. Jämför särskilt utvecklingen i Athen och Sparta och förklara skillnaderna mellan de båda staterna. Vilken typ av demokrati utvecklades i vissa stadsstater? Varför? Vad skiljer denna demokrati från vårt nuvarande system?

Korta frågor:

(3) Redogör för huvuddragen i Kinas historia från tiden kring Kristi födelse till ca 1200. Strukturella hot? Demografisk utveckling? Politiskt system?

(4) Redogör översiktligt för framväxten av städer i Västeuropa under tidig medeltid och högmedeltid. Hur grundades nya städer? Varför? Hur stora var de?

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Vad kallades den temporära landsförvisning som en antik grekisk politiker kunde drabbas av? Välj mellan följande alternativ:

1. ostrakisering
X. exkommunikation
2. haruspiciering

(6) Vid vilken flod blomstrade den äldsta kända högkulturen i Sydasien? Välj mellan följande alternativ:

1. Röda floden
X. Ganges
2. Indus

(7) När blev väderkvarnar vanliga inom jordbruket? Välj mellan följande alternativ:

1. 100-talet
X. 600-talet
2. 1100-talet

(8) Vad betyder *shia*? Välj mellan följande alternativ:

1. parti
X. profet
2. fred

(9) Vilken titel hade den svenske riksbyggaren Birger Magnusson (d. 1266)? Välj mellan följande alternativ:

1. kung
X. jarl
2. lagman

Skrivning i historia, Skrivning i historia**, delkurs 3,** Världsekonomi, statsbildningar och revolutioner.
Examinator: Eva Helen Ulvros

Provet består av en essäfråga och fem kortfrågor. Välj **ett** alternativ, **antingen** alternativ 1A **eller** alternativ 1B på essäfrågan.
Svaret på essäfrågan bör maximeras till högst tre A4-sidor, svaren på kortfrågorna till högst en A4-sida per fråga.
Läs först igenom alla frågorna! Försök beräkna den tid Du behöver för att kunna besvara varje fråga så att Du inte kommer i tidsnöd på de sista. Svara på den fråga som verkligen ställts! Tänk också på att ett kort, koncist svar ofta kan ge bättre utdelning än ett långt, pladdrigt.
Skriv läsligt! Försök besvara samtliga frågor!

Fråga 1 (essäfrågan) ger som bäst	15 poäng
Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng vardera, tillsammans	25 poäng
SUMMA. (i bästa fall)	40 poäng

Gränsen för Godkänt ligger vid 18 poäng, gränsen för Väl Godkänt vid 30 poäng.

Resultatet på skrivningen kommer att anslås på institutionens anslagstavla i vestibulen mellan en och två veckor efter skrivningstillfället.
Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Namn:.....Personnummer:.....
Fråga 1 *(välj ett alternativ.)*

A. Försök översiktligt ge en bild av Europa och Norden under 1700-talet (fram till 1789). Du bör ta upp både politiska, sociala, ekonomiska, kulturella och religiösa förhållanden i stora drag. Gå inte in i detalj i olika krigsföretag och vem som fick vad i olika freder. Resonera övergripande och sovra materialet!
B. Resonera kring världshandeln ca 1500-1800. Vilka länder var ledande i vilket skede? Varför förändrades förhållandena? Vilka blev följderna för olika länder och områden i Amerika, Asien och Afrika?

2.Diskutera några utmärkande drag för den s.k. tidigmoderna staten, dvs. den starka furstemakt som etablerades på flera håll i Europa från ca 1450 till ca 1550. Ge exempel från några länder.

3. Kommentera Rysslands utveckling under 1600- och 1700-talen (fram till ca 1800).

4.Diskutera, helt kort, England från sent 1500-tal (1588), fram till mitten av 1700-talet. Hur skiljer sig utvecklingen i England från utvecklingen i t.ex. Frankrike? Mot vilka områden riktas det engelska utrikespolitiska intresset?

5. Ge en bild av Sverige under 1600-talet. Lyft fram både politiska, sociala, ekonomiska och religiösa aspekter. Redogör också kort för förhållandet till andra stater.

6.Redogör i stora drag för den amerikanska revolutionen och dess bakgrund. Vad drev fram utvecklingen?

Skrivning i historia, Skrivning i historia, **delkurs 3,** Världsekonomi, statsbildningar och revolutioner.
Examinator: Eva Helen Ulvros
Provet består av en essäfråga och fem kortfrågor. Välj **ett** alternativ, **antingen** alternativ 1A **eller** alternativ 1B på essäfrågan.
Svaret på essäfrågan bör maximeras till högst tre A4-sidor, svaren på kortfrågorna till högst en A4-sida per fråga.
Läs först igenom alla frågorna! Försök beräkna den tid Du behöver för att kunna besvara varje fråga så att Du inte kommer i tidsnöd på de sista. Svara på den fråga som verkligen ställts! Tänk också på att ett kort, koncist svar ofta kan ge bättre utdelning än ett långt, pratigt.
Skriv läsligt! Försök besvara samtliga frågor!

Fråga 1 (essäfrågan) ger som bäst	15 poäng
Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng vardera, tillsammans	25 poäng
SUMMA. (i bästa fall)	40 poäng

Gränsen för Godkänt ligger vid 18 poäng, gränsen för Väl Godkänt vid 30 poäng.

Resultatet på skrivningen kommer att anslås på institutionens anslagstavla i vestibulen mellan en och två veckor efter skrivningstillfället.
Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Namn:.....Personnummer:.....
Fråga 1 *(välj ett alternativ.)*

A. Kommentera förhållandet mellan Europa och Orienten (Osmanska riket, Kina, Indien och Fjärran Östern) från ca 1350 till och med 1700-talet. Vilka typer av relationer (politiska, ekonomiska och religiösa) fanns mellan områdena? Vilka av de europeiska länderna var mest engagerade, och på vilket sätt? Lyft fram förändringar, dess orsaker och konsekvenser.

B. Redogör i korta drag för Napoleons Frankrike och för Napoleonkrigen, dess förutsättningar och politiska, sociala, ekonomiska och kulturella följder för olika stater i Europa.

2. Redogör för bakgrunden till bildandet av Kalmarunionen. Varför bildades unionen? Diskutera unionens karaktär och utveckling. Varför upplöstes unionen?

3. Redogör i korta drag för utvecklingen i Polen från ca 1500 till ca 1800. Lyft fram både politiska, ekonomiska, sociala och religiösa förhållanden. Vad drev fram utvecklingen?

4. Ge en bild av Frankrike från ca 1600 och fram till ca 1750. Lyft fram både politiska, ekonomiska, sociala, kulturella och religiösa faktorer. Hur såg relationerna med andra stater ut? Vad förändrades, och varför?

5. Presentera några drag som är utmärkande för den tidigmoderna staten. Exemplifiera med någon/några av Västeuropas stater, och jämför också med Sverige.

6. Redogör i stora drag för Nederländernas framväxt som europeisk stormakt. Kommentera statens bildande. Diskutera också landets inflytande i olika delar av världen under främst 1600-talet.

TENTAMEN

Omtentamen, den 25 februari 2014

Examinator: Stefan Amirell
Medrättande lärare: Martin Ericsson

Anvisningar

Tentamen består av tre delar. Den första delen utgörs av en essäfråga där du väljer *en* av de två frågorna. Den andra delen består av fyra kortare frågor, som alla ska besvaras. Den tredje delen består av fem centrala begrepp under perioden som alla ska ges en kortfattad definition.

Essäfrågan ger maximalt 15 poäng, de korta frågorna maximalt 5 poäng var och begreppsdefinitionerna maximalt 1 poäng var. Maximal poäng är följaktligen 40 poäng.

Ungefärliga betygsgränser: för godkänt krävs ungefär 16 poäng, för väl godkänt krävs ungefär 28 poäng. Slutliga gränser fastställs i samband med rättningen.

Svaren på essäfrågan och de korta frågorna ska utformas som en sammanhängande text, en miniessä. Svar som *endast* består av uppställda punkter och/eller uppradade nyckelord kommer inte att godkännas.

SKRIV LÄSBARA SVAR!! Oläsbara svar kommer inte att rättas.

Essäfråga

Välj *en* av de följande frågorna. Svaret bör omfatta 2–3 sidor.

A. Välj en av 1800-talets stora ideologier i Europa – konservatism, liberalism och socialism/kommunism – och diskutera hur denna utvecklades på olika håll från slutet av 1700-talet till början av 1900-talet. Hur påverkades ideologin av den ekonomiska och sociala utvecklingen (till exempel industrialiseringen, urbaniseringen och nationalismens framväxt) på olika håll? Vilken betydelse hade ideologin för den politiska och sociala utvecklingen i stort?

B. Vilka var de viktigaste *förutsättningarna för* och *drivkrafterna till* den intensifierade europeiska expansionen under perioden 1815–1914? Redogör för den övergripande, globala utvecklingen och styrk ditt resonemang med hjälp av konkreta exempel från olika delar av världen under perioden.

Kortfrågor

Alla frågorna skall besvaras. Svaren ska omfatta maximalt en sida.

1. Hur påverkades Indien och Kina av den västerländska expansionen under 1800-talet? Diskutera några viktiga likheter och skillnader med avseende på ekonomi, politik och sociala förhållanden.

2. Redogör översiktligt för hur Latinamerikas länder blev självständiga.

3. Vilka sociala problem ledde urbaniseringen till i de industrialiserade länderna i Europa och Nordamerika och vad gjorde man för att komma till rätta med dessa? Diskutera med hjälp av konkreta exempel från minst två länder (från Europa och/eller Nordamerika) som du själv väljer.

4. Hur utvecklades det politiska systemet i Sverige från början av 1800-talet till 1914 med avseende på till exempel kungamaktens roll, riksdagen, grundlagen och rösträtten?

Begreppsfrågor

Alla frågorna ska besvaras. Definiera på maximalt två rader följande begrepp:

5. spinning Jenny

6. kommunistiska manifestet

7. Berlinkonferensen

8. opiumkriget

9. Eidsvollförfattningen

Lycka till!

Stefan & Martin

HISTORISKA INSTITUTIONEN
LUNDS UNIVERSITET
Christopher Collstedt

Namn:..... Personnr:.....

Tentamen: HIS A02 och HIS A13, Delkurs 4, *Industri och imperier,* 4 juni 2010

Tentamen består av en essäfråga och fyra kortare frågor. Essäfrågan kan ge maximalt 15 poäng, övriga frågor maximalt 5 poäng vardera. Maximal poäng på tentamen är följaktligen 35 poäng
Ungefärliga betygsgränser: För godkänt krävs ungefär 16 poäng, för väl godkänt krävs ungefär 26 poäng. Slutliga gränser fastställer jag först i samband med rättningen.

Svaren skall utformas som en sammanhängande text. Jag godkänner *inte* svar som *endast* består av uppställda punkter och/eller uppradade nyckelord

Skriv läsbara svar!! Grava fall av oläsbarhet rättas inte!!
Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt!

Essäfråga

Välj **en** av de följande essäfrågorna. **Svaret bör inte vara längre än 2-3 sidor!**

1 A. Vid 1900-talets början behärskades nästan hela världen politiskt, direkt eller indirekt, av stormakter i Europa och Nordamerika. Redogör för huvuddragen i "den nya imperialismen" och analysera orsakerna till denna erövringsvåg.

1 B. Nationalismen var en av 1800-talets viktigaste ideologier i Europa. Diskutera dess innebörd, drivkrafter och politiska följder. Du kan nöja dig med exempel från några länder.

Kortfrågor:

Alla frågorna skall besvaras. **Svaren får inte vara längre än 1 sida vardera!**

2. Opiumkriget 1839-1842 kan betraktas som en viktig världshistorisk vändpunkt. Diskutera krigets orsaker och följder.

3. Diskutera *kortfattat* orsakerna till och följderna av den industriella omvandlingen i Sverige under 1800-talet.

4. Under 1800-talet ändras kvinnans ställning i de europeiska länderna på flera olika sätt. Ge några exempel på detta.

5. Förklara *kortfattat* följande fem begrepp/fenomen: a) eurocentrism; b) abolitionism; c) manifest destiny; d) neokolonialism; e) livegenskap.

(OBS! Samtliga fem begreppsförklaringar skall rymmas på max 1 sida!!)